

Advies betreffende de toegekende bemestingsklassen in het gewestelijk RUP 'Zeehavengebied Gent' in uitvoering van het Mestdecreet

Nummer:	INBO.A.2012.111
Datum advisering:	20 augustus 2012
Auteur:	Lieve Vriens
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 06 augustus 2012
Geadresseerden:	Vlaamse Landmaatschappij T.a.v. Dorothy De Winne Afdeling Mestbank Dienst Dataverwerking en -Analyse Gulden Vlieslaan 72 1060 Brussel Dorothy.DeWinne@vlm.be
Cc:	Vlaamse Landmaatschappij Sabine De Mulder (Sabine.DeMulder@vlm.be) Ingrid Deveen (Ingrid.Deveen@vlm.be)

AANLEIDING

In uitvoering van het Mestdecreet, bepaalt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor ieder perceel in landbouwgebruik een bemestingsregime. Dit regime is onder meer afhankelijk van de ruimtelijke bestemming, vastgesteld door het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan. Daarnaast wordt voor het bemestingsregime rekening gehouden met de ligging in kwetsbaar gebied. Het volledige grondgebied van Vlaanderen valt hieronder, door de aanduiding als 'kwetsbare zone water'.

Door vaststelling¹ van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Zeehavengebied Gent', wijzigen 17 percelen van een landbouwbestemming naar een groene bestemming. Het bemestingsregime van de betrokken percelen wordt bijgevolg herbekeken.

De Vlaamse Landmaatschappij heeft in het kader van het RUP nieuwe bemestingsklassen aan de landbouwpercelen toegekend.

VRAAGSTELLING

Zijn de door de VLM toegekende bemestingsklassen aan de landbouwpercelen uit het GRUP 'Zeehavengebied Gent' in overeenstemming met de meest recente gegevens van de Biologische Waarderingskaart (BWK)?

TOELICHTING

1. Algemeen

Elke vorm van bemesting is uitgesloten in groene, ruimtelijke bestemmingen. Onder bepaalde voorwaarden is een versoepeling van het bemestingsverbod mogelijk voor percelen in landbouwgebruik². Dit is afhankelijk van de toegekende bemestingsklasse, die afgeleid wordt uit de BWK-typologie van het betrokken perceel.

Voor vier groepen van BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, is een bepaald bemestingsregime van toepassing, volgens artikel 3 van het Mestdecreet. Deze groepen zijn:

- niet-intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGN;
- potentieel belangrijke graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGO;
- akkers, vertaald naar bemestingsklasse GGO.

De BWK-karteringseenheden per groep worden opgesomd in bijlage 2. De bemestingsregimes die horen bij elke groep worden besproken in bijlage 3.

2. Controle van de percelen

Voor de controle van de toegekende bemestingsklassen wordt rekening gehouden met volgende gegevens:

- Voorkomende BWK-karteringseenheden in de betrokken percelen in de eerste, tweede, derde en vierde eenheid op de Biologische Waarderingskaart versie 2.2 (De Saeger *et al.*, 2010).

¹ Definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 16 december 2011.

² Voor percelen die niet in landbouwgebruik zijn, zoals struweel, bos, ruigte, ... geldt steeds een algemeen mestverbod in groene ruimtelijke bestemmingen.

- Het bemestingsregime per BWK-karteringseenheid volgens Vriens *et al.* (2011).
- Aanduiding als faunistisch belangrijk gebied (De Knijf *et al.*, 2010).

Voor de controle leverde de VLM een GIS-shapefile aan met de toegekende categorieën per perceel uit het RUP 'Zeehavengebied Gent'.

Via luchtfoto-interpretatie werd bekeken in hoeverre de landbouwpercelen ruimtelijk overeenstemmen met de percelen van de BWK en of de gegevens van de Biologische Waarderingskaart mogelijk achterhaald zijn. De terreinkartering voor deze percelen is immers uitgevoerd in 2002. De luchtfoto's dateren van 2009. In enkele gevallen is de BWK-typologie deels tijdelijk, deels blijvend grasland (hp + hx), terwijl de landbouwer aangeeft dat het één van deze twee types betreft. Dit heeft echter geen wijziging in bemestingsklasse tot gevolg.

In de attribuentabel van de aangeleverde GIS-shapefile staat 'ok' in de kolom 'OPM_INBO' als het INBO akkoord gaat met de voorgestelde bemestingsklasse. Voor de andere percelen ('niet-ok') wordt hieronder toegelicht waarom een wijziging in bemestingsklasse voorgesteld wordt.

De BWK vermeldt dat het perceel met OBJECTID 16 in 2002 een tijdelijk grasland was. Deze typologie stemt niet overeen met het beeld op de luchtfoto van 2009 en met het feit dat de landbouwer het perceel aangeeft als blijvend grasland. Op basis van een terreinbezoek (augustus 2012) stelt het INBO vast dat het een verruigd terrein betreft met o.a. jakobskruid, gewone rolklaver, akkerdistel, peen en gewone berenklauw. De huidige situatie kan getypeerd worden als verruigd grasland (hr). Overeenstemmend stelt het INBO GGN als bemestingsklasse voor.

Voor de percelen met OBJECTID 19 en 20 stelt de VLM als bemestingsklasse GGI voor. Het betreft soortenarme permanente cultuurgraslanden (hp) met bomenrijen. De aanwezigheid van bomenrijen leidt volgens het Mestdecreet niet tot een classificatie onder de potentieel belangrijke graslanden. Bijgevolg stelt het INBO als bemestingsklasse GGO voor.

CONCLUSIE

Voor 3 van de 17 percelen is het INBO niet akkoord met de voorgestelde bemestingsklasse.

Het INBO heeft opmerkingen bij de volgende percelen (zie GIS shape-file met aangepaste attribuentabel in bijlage 1):

- perceel met OBJECTID 16: voorstel tot wijziging van GGO naar GGN,
- percelen met OBJECTID 19 en 20: voorstel tot wijziging van GGI naar GGO.

REFERENTIES

De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & D. Paelinckx (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand) . Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010 (INBO.R.2010.31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Saeger S., Ameeuw G., Berten B., Bosch H., Brichau I., De Knijf G., Demolder H., Erens G., Guelinckx R., Oosterlynck P., Rombouts K., Scheldeman K., T'Jollyn F., Van Hove M., Van Ormelingen J., Vriens L., Zwaenepoel A., Van Dam G., Verheirstraeten M., Wils C., Paelinckx D. (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2.2. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2010.36. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1, Brussel.

BIJLAGEN

Bijlage 1: GIS-shape file (INBO.A.2012.111_bijlage1.zip) met aanduiding van 'ok' of 'niet-ok' in de kolom 'OPM_INBO' (enkel digitaal beschikbaar).

Bijlage 2: BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, gegroepeerd volgens het bemestingsregime zoals voorzien in artikel 3 van het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Niet-intensieve graslanden:

- halfnatuurlijke graslanden: ha, hc, hd, hf, hk, hm, hn, hu (49° van art. 2, 60° van art. 3)
- De graslanden hp*, hpr*, hpr+da, hr (51° van art. 2, 62° van art. 3)
- De graslanden hpr*+da (52° van art. 2, 63° van art. 3)
- De graslanden hpr* met elementen van mr,mc, hu, hc (53° van art. 2, 64° van art. 3)

Potentieel belangrijke graslanden (50° van art.2, 61° van art. 3):

- Hp+k(.): cultuurgraslanden met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras-, of waterrijke sfeer, bv. hp+mr, hp+kn, hp+hc, hp+k(ae), hp+k(hc), hp+k(mr). Deze lijst is niet limitatief, eender welk complex met dergelijke waardevolle vegetaties wordt als potentieel belangrijk grasland beschouwd.
- Hp+fauna: overdruk faunistisch belangrijke gebieden
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (hpriv)
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf

Intensieve graslanden:

- Grasland dat niet valt onder een van bovenstaande groepen (56° van art.2, 66° van art. 3)
- Hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- Hx: zeer soortenarm, vaak tijdelijk cultuurgrasland.

Akkers:

Landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- of tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt (67° van art. 3)

Bijlage 3: Te onderscheiden bemestingsregimes volgens het Mestdecreet (Vriens *et al.* 2011).

Algemeen mestverbod: meststoffen mogen enkel opgebracht worden op landbouwgronden en mogen niet geloosd of gestort worden in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond zijn. Uitzonderingen zijn voorzien voor parken en tuinen en bij aanplanten van bomen. In de waterwingebieden type 1 geldt echter een absoluut bemestingsverbod.

Mestbeperking 'niet intensieve graslanden': wanneer niet intensieve graslanden in landbouwgebruik zijn, is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. Deze mestbeperking is juridisch enkel voorzien voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten, uitgezonderd de huiskavels daarbinnen. Deze mestbeperking komt overeen met bemestingsklasse GGN.

Mestbeperking 'Potentieel belangrijke graslanden': voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten is voor deze graslanden een bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij (na)begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. In afwachting van de natuurrichtplannen, kan een supplementaire bemesting van 100 kg stikstof uit chemische meststoffen per ha per jaar toegestaan worden, op voorwaarde dat daarvoor een beheerovereenkomst wordt afgesloten. Deze mestbeperking komt overeen met bemestingsklasse GGI.

Mestbeperking 'langs waterlopen': het opbrengen van mest is verboden op stroken gelegen binnen een afstand van 10 m landinwaarts, gemeten vanaf de bovenste rand van een waterloop gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en van 5 m in de overige gevallen. Deze regel wordt niet geïmplementeerd via de BWK, omdat deze geen informatie bevat over het overgrote deel van de waterlopen.

Intensieve graslanden en akkers: Hier kan ontheffing van de bemestingsbeperking verkregen worden (GGO) indien het in 2008 aangegeven was als intensief grasland of akker ofwel zo aangegeven was als in het jaar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan waarin het een groene bestemming kreeg.